

Invoering grenswaarde milieuprestatie per 1 januari 2018

Vanaf 1 januari 2018 gelden er minimumeisen voor de milieuprestatie van nieuwe woningen en nieuwe kantoren groter dan 100 m². Sinds 2013 geldt al een verplichting voor het maken van een milieuprestatieberekening, maar hieraan was nog geen grenswaarde als minimumeis gekoppeld. Per 1 januari 2018 geldt dat deze grenswaarde ten hoogste 1 mag zijn. Dit betekent dat bouwaanvragen die na 1 januari 2018 worden ingediend, voorzien moeten zijn van een milieuprestatieberekening waarvan de uitkomst ten hoogste 1 bedraagt. Dit is vastgelegd in artikel 5.9 van het Bouwbesluit. Met de introductie van deze grenswaarde is een volgende stap gezet om te komen tot een verduurzaming van de bouw.

Waarom een grenswaarde?

De milieueffecten van het materiaalgebruik spelen een belangrijke rol bij het terugdringen van de totale milieubelasting van gebouwen. Met de energieprestatie-eis (EPC-eis) is al geborgd dat het energieverbruik van gebouwen steeds minder milieubelastend is. Met de milieuprestatie-grenswaarde wordt bewerkstelligd dat bij gebouwen ook rekening wordt gehouden met de milieubelasting van materialen om de emissie van o.a. broeikasgassen en de uitputting van grondstoffen te reduceren. Door de verdere aanscherping van de EPC neemt het materiaalgebruik en dus ook de milieubelasting door bijvoorbeeld meer isolatie, zonnepanelen en installaties toe. Deze ontwikkeling maakt de introductie van de milieuprestatie-grenswaarde nog meer nodig. Omdat recycling en hergebruik een onderdeel zijn in de milieuprestatieberekening past deze introductie ook in de ambitie van de overheid om te komen tot een circulaire (bouw-)economie. In een circulaire bouweconomie zijn geen materialen meer nodig uit eindige bronnen.

Bepalingsmethode en Nationale milieudatabase

Met de Bepalingsmethode Milieuprestatie Gebouwen en GWW-werken kan de milieuprestatie op eenduidige en controleerbare wijze worden vastgesteld. De berekening van de materiaalgebonden milieueffecten van gebouwen vindt plaats met gebruikmaking van milieudata uit de Nationale Milieu Database (NMD). In de nationale milieudatabase zijn (getoetste) milieudata van materialen en producten opgeslagen. Aan de berekening van de materiaalgebonden milieueffecten van het bouwen, beheren en slopen van gebouwen ligt een levenscyclusanalyse ten grondslag. Zij neemt dus de hele cyclus van producten en het bouwwerk in beschouwing. Van winning van de grondstof en de productie van materialen tot gebruik en sloop van het bouwwerk. Het gebruik van bouwproducten die efficiënt zijn geproduceerd, dus met minder grondstof en minder energie, leidt tot een betere milieuprestatie. Marktpartijen bieden rekeninstrumenten aan die zijn gebaseerd op de bepalingmethode milieuprestatie van gebouwen en GWW-werken en de NMD zijn gebaseerd. Door de milieugegevens van alle gebruikte materialen in een rekeninstrument in te voeren, rolt er een uitkomst over de milieuprestatie (MPG) van het hele gebouw uit. Hoe lager de MPG, hoe duurzamer het materiaalgebruik. Vanaf 1 januari 2018 geldt dat de grenswaarde ten hoogste 1¹ mag zijn.

Duurzaam ontwerpen

De bepaling van de milieueffecten van een gebouw kent een prestatiegerichte opzet. Dit betekent dat de bepaling geen producten, materialen of ontwerpuitgangspunten voorschrijft. De opdrachtgever is vrij om slimme eigen keuzes te maken wat betreft ontwerp, constructie en materiaal. Het is raadzaam al in een vroeg ontwerp stadium verschillende ontwerpvarianten te vergelijken op milieuprestatie. U kunt de resultaten van de berekening met de genoemde rekeninstrumenten dus 'meenemen' in afwegingen en beslissingen bij het ontwerpen van het gebouw en zo de meest duurzame keuzes maken die passen bij uw ontwerpvisie.

Omdat de milieuprestatieberekening al sinds 2013 verplicht is, is er de afgelopen jaren veel ervaring mee opgedaan. Uit een analyse van de milieuprestatieberekeningen van woningen en woongebouwen die de afgelopen periode zijn gebouwd, blijkt dat de gemiddelde milieuprestatie ruim onder de 1,0 blijft. Ook bij toenemende eisen aan de energieprestatie blijft een score van 1 haalbaar. Door een afgewogen keuze van energieconcept en installatieproducten is de toename in de milieuprestatie te beperken. Hierbij zijn de installaties

¹ Via de ministeriële Regeling van het Bouwbesluit geldt een (tijdelijke) correctiefactor van 0,4 indien bij de berekening gebruik wordt gemaakt van de Nationale Milieudatabase release 2.0 of hoger.

en daarbinnen vooral het aantal zonnepanelen relevant. Bij het passiefhuis-concept is ook de bijdrage van het extra (isolatie) materiaal merkbaar. Naast materiaalkeuze blijkt ook een aantal andere ontwerpkeuzes van invloed op de uitkomst van de berekening, zoals verdiepingshoogte, geveloppervlak, bruto vloeroppervlak en levensduur van het gebouw. Bij een toename van de geveloppervlakte bij een gelijkblijvend aantal vierkante meters bruto vloeroppervlakte (bvo), wordt de milieuprestatie slechter. Een woning zonder bijvoorbeeld erkers, uitbouwen en siergevels, heeft relatief minder materiaal per m² bruto vloeroppervlakte en scoort doorgaans dus beter. Een hogere verdiepingshoogte leidt ook in beperkte mate tot een minder goede milieuprestatie. Verder blijkt de invloed van het bruto vloeroppervlakte vooral groot bij kleine woningen en kantoreenheden. Dit komt door de ongunstige verhouding tussen vloer- en omhullende oppervlakte in combinatie met de noodzakelijke installaties en voorzieningen, die onafhankelijk zijn van de grootte van de woning. Ook de levensduur en onderhoudscyclus van gebouwen en onderdelen spelen een rol. Gebruikelijk is dat voor woningen en woongebouwen een levensduur van 75 jaar wordt aangehouden. Men mag ook een andere waarde aanhouden, mits dat gemotiveerd is en volgens de richtlijnen² gebeurt. Bij een langere gebouwlevensduur neemt de milieuprestatie weliswaar af, maar relatief weinig. Dit komt omdat de langere levensduur alleen relevant is voor lang-cyclische elementen waarvan de levensduur gelijk is aan die van het gebouw. De andere elementen worden in die 75 jaar toch al een of meerdere keren vervangen, waardoor de totale milieubelasting in bijna gelijke verhouding omhoog gaat. Meer informatie over de leerervaringen en welke ontwerpkeuzes invloed hebben op de milieuprestatie kunt u vinden in het onderzoek 'Principes en parameters Milieuprestatie Gebouwen (MPG)', Op basis van ervaringen in 2012 – 2016:

<https://www.milieudatabase.nl/imgcms//Eindrapport%20Onderzoek%20principes%20en%20parameters%20MPG%2024-02-2017.pdf>

Meer Informatie

Meer informatie over de bepalingsmethode, de nationale milieudatabase en een actuele lijst van gevalideerde instrumenten is te vinden op www.milieudatabase.nl. In de brochure 'Bepaling van de milieuprestatie van gebouwen en GWW-werken (MPG)'³ leest u meer over hoe de bepalingsmethode voor de milieuprestatie in elkaar steekt.

² Richtsnoer Specifieke gebouwlevensduur; Aanvulling op de Bepalingsmethode Milieuprestatie Gebouwen en GWW-werken(MPG); In opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties; W/E adviseurs; Utrecht, oktober 2013

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2015/02/05/bepaling-van-de-milieuprestaties-van-gebouwen-en-gww-werken-mpg>